

Nova zakulisna barantanja?

V Londonu se opaža popuščanje prejšnje odločnosti in želja po novih pogajanjih med dinamičnimi in demokratičnimi silami — Upanja in nevarnosti glede Gdanska — Za nova trgovinska pogajanja z Nemčijo

LONDON, 10. maja. Evropski politični položaj je postal zadnje dni zopet nejasen in mnogi znaki kažejo, da se pojavlja na strani demokracije, posebno pa pri Chamberlainu, nova želja po sporazumevanju. Zopet se množe najrazličnejše govorice o možnosti novih mednarodnih konferenc, tako glede Gdanska kakor tudi glede vseh ostalih spornih vprašanj. Zdi se tudi, da je Chamberlain z največjim veseljem sprejel zadevno iniciativo Vatikana, ki predlaga sestanek Italije, Nemčije, Anglije, Francije in Poljske. Prejšnja trdna odločnost, da demokracije ne morejo popustiti niti za las več dinamičnim silam, se je v Londonu umaknila previdnemu molku in dvoličnim namigavanjem. Vse kaže, da je Chamberlain ostal zvest svoji politiki pritiskov, ki pa se spremene takoj v popuščanje, čim ti pritiski ne dosežejo zaželenega efekta. Vendar izgleda, da v Parizu in Varšavi take volje za popuščanje še ni.

ZATIŠJE DO JUNIJA?

LONDON, 10. maja. Po tukajšnji sodbi v prihodnjih dneh in morda tudi tednih, zlasti do slavnostnega podpisa italijansko-nemške politične in vojaške zvezne pogodbe, ki bo izvršen baje šele v začetku junija v Berlinu, ni pričakovati nobene akcije Nemčije glede Gdanska. Ta odgoditev je, kakor se zdi, posledica želje Mussolinija in posredovanja papeža Pija XII., ki je naletela na ugodna tla tudi pri Chamberlainu. V tem času, tako se tu upa, bo gotovo mogoče najti pravo obliko za nova pogajanja, ki naj bi se pričela bodisi direktno med Nemčijo in Poljsko, bodisi na širši konferenci veseli. Angleška vlada bi bila vsekakor priprav-

ljena sodelovati pri taki širši konferenci, vendar želi, da bi se na njej razčistila tudi vsa druga, ne samo nemško-poljska vprašanja.

NEVARNOST IZVRŠENEGA DEJSTVA

Medtem se pa kljub temu ne izključuje možnost novega nemškega koraka glede Gdanska, ki bi postavil svet zopet pred izvršeno dejstvo. To bi se zgodilo na ta način, da bi vlada Gdanska razveljavila dosedanj mednarodni statut, sklenila priključitev Gdanska Nemčiji in poklicala nemške čete, naj mesto in deželo zasežejo. V tem primeru bi preostalo Poljski samo dvoje možnosti, da izvršeno dejstvo prizna, ali pa da vdere s svojimi četami v Gdansk. Tak vdor bi pa pomenil,

da je Poljska postala napadalka in ne Nemčija. Anglija bi zašla v tem primeru v zelo kočljiv položaj, ker se nanašajo njene garancije Poljski le na nasproten primer: ako bi bila ona sama napadena s strani tretjega. Prav to pa bi Anglija rada za vsako ceno preprečila in je zato razumljivo njeno soglasje z vsako akcijo mednarodnega značaja, ki bi utegnila rešiti gdansko vprašanje potom mirnega sporazuma.

ZA TRGOVINSKI SPORAZUM

LONDON, 10. maja. Angleški trgovinski minister Stanley je izjavil včeraj v spodnji zbornici, da bi samo z veseljem pozdravil, ako bi se omogočila med Anglijo in Nemčijo nova pogajanja za ureditev medsebojnih trgovinskih odnosov, kar naj bi se zgodilo takoj, čim bi ponehala napetost, ki je nastala zaradi nemške okupacije in aneksije Češke.

V VATIKANU DEMANTIRAJO

VATIKAN, 10. maja. V vatikanskih uradnih krogih zanikajo, da bi bila sveta stolica dala pobudo za sklicanje konference evropskih veleposlancev glede Gdanska. Gotovo je želja Vatikana, da se to vprašanje reši na miroljubnem načinu, vendar pa Vatikan pri tem ne bo prekoračil običajnih diplomatskih poti.

London sta že na umiku, morata se pa zavedati, da so za njiju mogoča tudi še nova iznenadjenja.

Hull za mednarodno konferenco

WASHINGTON, 10. maja. Včeraj je bila tu otvoritev svetovnega medicinskega in farmaceutskega kongresa, ki se ga udeležuje 32 držav. Ob otvoritvi je bila prečitana poslanica ameriškega zunanjega ministra Hulla, ki ugotavlja, da se vsi kongresi v najboljši kritičnih časih svetovne zgodovine. Zedinjene države želijo, da bi se sestala mednarodna konferenca, ki bi na temelju enakopravnosti v miroljubnem duhu skušala spraviti s sveta nastale težkote. Le tako bi bilo mogoče rešiti civilizacijo in vzpostaviti zaupanje v dano besedo.

Blumov obisk v Londonu

LONDON, 10. maja. Voditelj francoskih socialistov in bivši ministrski predsednik Leon Blum je včeraj prispel na obisk v London. V parlamentu se je sestal z voditeljem opozicije, majorjem Attleejem in ostalimi laburističnimi voditelji. Razgovarjal se je z njimi o opustitvi nasprotovanja proti splošni vojaški obveznosti. Z enakim namenom se bo Blum sestal danes z voditeljem liberalne opozicije, sirom Archibaldom Sinclairjem. Zatrjujejo, da se bo sešel tudi z Edenom. Jutri se bo Blum vrnil v Pariz.

Nastop Lebrunove druge predsedniške dobe

PARIZ, 10. maja. Ob priliki nastopa druge predsedniške dobe so bile izročene prezidentu Lebrunu danes po tradicionalnem običaju časti velikih barv častne legije. Prav tako pripravljajo Lebrun danes nastopno poslanico, ki jo bosta prečitala jutri v parlamentu Daladier, v senatu pa Chautemps. Pred tem se bo sestal jutri ob 10. uri dopoldne ministrski svet pod predsedstvom Lebruna, ki bo podal glavne smernice svojega drugega predsedniškovanja. Zunanji minister Bonnet pa bo očitno mednarodni položaj.

Zapiski

Maxime Weygand

Pri svečanostih poroke iranske prestolonaslednika z egiptsko princeso v Teheranu je zastopal Francijo general Maxime Weygand. Konferiral je z iran-

skimi (perzijskimi) generali in bil v avdienci pri šahu. Od tam je odpotoval v Ankaru, kjer je imel konference s turškimi državniki in generali, nazadnje pa še v Bukarešti, kjer je obiskal šefa romunskega generalnega štaba in bil tudi pri kralju Carolu II. Iz Bukarešte se je vrnil te dni v Pariz. Na zunaj je bilo Weygandovo potovanje zasebnega značaja, v resnici mu je pa bila poverjena važna vojaško-politična misija. Weygand je bil rojen v Bruslju 1. 1867. V svetovni vojni je bil Fochov sodelavec, l. 1920. je sodeloval s Poljaki v boju z boljševiki, l. 1923. je bil pa imenovan za krajišo dobo za visokega komisarja v Siriji.

V imenu milijonov mrtvih...

V Verdunu je govoril po radiu bivši angleški kralj Edvard, vojvoda Windsor. Poudaril je, da stoji na bojišču, kjer leže milijoni mrtvih. »Govorim le v svojem imenu. Prekinil sem svoj molk samo zato, ker se pojavlja nevarnost, da se ponovijo strašni dogodki, ki so se dogajali pred 25 leti. V moderni vojni bodo zmagovalci in premaganci enako trpeli. Preneha naj nevarna propaganda, ki zastruplja duše narodov.«

Verdier na alžirskem kongresu

Pariški kardinal Verdier je na evharističnem kongresu v Alžiru dejal: Kadar koli se med živahnim odobravanjem sreča moj pogled z velikim rabinom ali muftijem, vselej se prijazno nasmejem. Ta skupnost občutkov in ljubezni do domovine je tudi ena glavnih zaslug in nalog evharističnega kongresa.

Druga revolucija

»V Franciji se pripravljajo na proslavo 150-letnice revolucije. To je samo pomirna tromba umirajoče epohe, je dejal prvak nacistov Rosenberg. »Naša revolucija 1933. je izzvala mržnjo pri demokratskih državah. Toda usoda Evrope se je le preselila v Nemčijo. Borba med Germani in Romani je prenehala. Nemški narod ugotavlja, da je Evropa v pravem smislu od Balkata do Sredozemlja enotna, da je dosegla svoje pravice.«

Ameriški turisti in Evropa

V Ameriki pričakujejo, da bo letošnja turistična sezona ena največjih v zadnjih letih. Dve veliki razstavi, v New Yorku in San Franciscu, bosta predvsem razvneli potovalno mrzlico v USA, kaže pa, da se obeta velik fuiski promet tudi izven meja Zedinjenih držav. Če bodo hoteli Evropci privabiti ameriške turiste, morajo doseči kmalu pomirjenje, ker bo drugače velik priliv Američanov v Evropo izostal.

Sprejem kneza Pavla in kneginje Olge v Italiji

POSEBNI VLAK Z VISOKIMI GOSTI JE PRISPEL VČERAJ DOPOLDNE V POSTOJNO, DANES DOPOLDNE PA V RIM.

RIM, 10. maja. Posebni vlak, s katerim sta potovala jugoslovanski knez-naměstnik Pavel in princesa Olga s svojim spremstvom v Rim, je prispel včeraj dopoldne na postajo v Postojni, kjer je bil prirejen visokima gostoma prvi veličasten sprejem. Postajo so obdale ogromne množice ljudi, na peronu so pa bile razvrščene čete vojske in fašistične milice. V vlak je stopil poseben odposlanec italijanskega kralja, vojvoda Ferdinand Genovski v spremstvu visokih osebnosti iz vojske in civilne uprave. V Postojni sta se pridružila tudi jugoslovanski poslanik in Rimu,

Boško Hristić in poslanik pri Vatikanu Mirošević. Enako slovesni sprejemi so bili visokim gostom prirejeni tudi na vseh večjih postajah od Postojne do Rima. Najveličastnejši sprejem je pa bil pripravljen danes dopoldne ob prihodu vlaka v Rim, kjer so bili zbrani na postaji italijanski kralj, kraljica, prestolonaslednik in drugi člani vladarske hiše ter visoki dostojanstveniki. Vsi italijanski listi so danes posvečeni temu obisku in naglašajo soglasno, da je najlepši dokaz poglobitve prijateljstva med Italijo in Jugoslavijo.

Interesne sfere osi

POLITIČNA IN VOJAŠKA ZVEZNA POGODBA MED ITALIJO IN NEMČIJO BO PODPISANA ŠELE JUNIJA — RAZDELITEV INTERESNIH SFER IN KOLONIJ

RIM, 10. maja. Politična in vojaška zveza med Italijo in Nemčijo je bila na sestanku Clana in Ribbentropa v Milanu sklenjena le načelno, dočim besedilo pogodbe, ki bo podpisana v začetku junija v Berlinu, še ni dokončno sestavljeno. Prav tako tudi še niso dokončno dogovorjene vse podrobnosti. Te se določajo na posebnih konferencah in važno vlogo igra pri tem zlasti general Brauchitsch, ki je bil včeraj pogovorno pri Clanu. Nato je vrhovni poveljnik nemške vojske konferiral s šefom italijanske generalnega štaba, generalom Parianjem, s katerim se je odpeljal v Spezio, da si ogleda tamkajšnja utrjevalna dela in pristanške naprave. Danes se vrne general Brauchitsch v Nemčijo. Glede osnov nove politične in vojaške zveze se je izvedelo, da predstavlja dokončno razmejitve interesnih sfer med Italijo in Nemčijo v Evropi, Ita-

lija dobi območje Sredozemlja in Balkana, Nemčija pa območje Baltika in ostale srednje ter vzhodne Evrope. Prav tako je določena tudi razmejitve glede kolonij, za katere bosta vodili Italija in Nemčija doslej skupno in enotno akcijo.

RIM, 10. maja. Virginio Gayda piše v »Giornale d'Italia«, da po sklenitvi politične in vojaške zveze ne more več biti dvoma, na kateri strani bi bila v primeru vojne Italija. Ta zveza pa je sankcionirana on zvezo, ki je že pre obstajala in obsega 150 milijonov ljudi v Nemčiji, Italiji in kolonijah, kakor tudi 10 milijonov Madžarov. Sedaj obstajata jasno opredeljena dva bloka. Vojaška zveza je bila sklenjena že pred enim mesecem in Inomostu. Vendar zveza ni ofenzivna, ampak defenzivna. Clano in Ribbentrop sta pretresla v Milanu vprašanja Španije, Azije, Afrike in vseh aspiracij obeh veseli. Pariz in

Maribor, 10. maja.

V zadnjih preizkušnjah se je pojavil v nekaterih krogih duh mlačnosti in obupa. Našli so se celo ljudje, ki so svoj oportunizem hoteli skriti z nekimi »nacionalnimi« argumenti. Dokazovali so da je za slovenski narod najbolje, da mirno čaka bodočnost, da stoji križem rok, naj pride karkoli.

Duh predajanja je duh računarskih duš, duh ljudi, ki se za narodno misel ne borijo, temveč z njo špekulirajo. Ta duh je tuj ljudstvu, tuj tudi mladini, Akademski mladina je, kljub splatkam zadnjih dni, z dejanji dokazala, da je mogoče skupaj delati za obrambne interese. Med to mladino pa je tudi prodrl duh odpora, duh resnične in globoke narodne samozvesti. Pomisleki in kolebanja odpadajo, prilagoditev duševnosti tistim potrebam, ki jih terja čas od mladine, je na pohodu. V Beogradu je okrog 30 mladinskih organizacij podpisalo izjavo, da se bo mladina v vsakem primeru borila za skupno domovino, in da obsoja mladožujstvo, ki ga izvesti krogi širijo. Med podpisnicami izjave je organizacija sokolskega naraščaja, odbor strokovnih organizacij na beograjski univerzi, YMKA, razne ženske organizacije, organizacije kmetijske in delavske mladine itd.

Prazen je zastarel pomislek o naši mlačnosti. Vsem, ki tako mislijo, je treba povedati: nismo sami. Idealni, ki jih nosi v svojem srcu naše ljudstvo, niso le naši idealni. Boj za socialno in narodno pravico bijejo vsa ljudstva Evrope, vsako na svojem življenjskem prostoru, vsako za zmago te pravice v svoji domovini. Prej ali slej je zmaga tega, kar ljudstvo v resnici hoče neizbežna, prav tako kot je bila neizbežna končna zmaga kmeta in meščana nad evdalno reakcijo iz francoske revolucije nad sveto alijanso.

Marsikoga sili zadržanje preprežete ljudstva v obup. To zadržanje trenutno res ni optimistično, toda teh strani ne smemo gledati s površnim in gosposkim očesom. Naše ljudstvo je za narodni obstoj največ žrtvovalo in bo to storilo tudi v bodočnosti. Duh predaje mu je tuj. Treba je razumeti njegov socialni položaj. — Delavstvo popravlja ceste, gradi železnice in palače pod težimi življenjskimi pritiski kakor so bile nekoč, ko so gradili piramide ali pa zidali kitajski zid. Naše ljudstvo niso mogli uničiti ne Turki ne grofje, ne kdorkoli, pritiskajo pa nanj sramotno nizke mezde. Zato ni čudno, da se med preprostim ljudstvom širi nezadovoljstvo, ki bo trajalo tako dolgo, dokler zdrave ljudske sile ne najdejo novega izhoda k napredku.

Ivan Cankar je l. 1918. zapisal: »Pri-znam odkrito, da sem v prvih mesecih vojne trepetal za ta narod, ki ga ljubim, kolikor človek ljubiti more. Rekel sem si v plahem srcu: Ta peščica dobrih ljudi ob Adriji bi v svetovnem metehu izginila, bo poteptana, truplo njeno bo vrženo v morje! — Ni me sram tiste plahosti; saj vem, da jih je bilo mnogo, ki so mislili kakor jaz. Kmalu že pa sem videl znamenja, videl jih v svojo srčno radost in obenem v svojo sramoto, da tega naroda, ki ga ljubim — nisem poznal. Ne poznal odporne moči njegove, ne politične zrelosti njegove, ne njegove samozvesti... Izkazalo se je, da nas ta silni vihar ni potisnil k tlom, temveč, da nam je opral duše in sram, nas pomladil, nas dvignil kvišku... Nikoli se še ni slovenski narod tako visoko, tako slajno razmahnil, kakor v teh zadnjih dveh letih vojne!«

Tako Cankar 1918. Danes je položaj sličen. Našo narodno zavest gradimo na trdnih temeljih močnega, odgovornega naroda, pa četudi spada med najmanjše v Evropi. V tem narodu ni le tradicija Prešerna, niti tradicija blagpsevstva in kapitulacije, temveč predvsem tradicija kmet-skih puntarjev, dobrovoljcev s solunske in drugih front, junakov iz Judenburga Murau in od drugod, kjer so naši fantje padli s vzkliki svobodi, ki mora priti.

Ivan Bratko.

RAZPIS VOLITEV V ROMUNJI

BUKAREŠTA, 10. maja. Vlada je razpustila obe zbornici in razpisala nove volitve, ki jih bo izvedla edina stranka narodnega preroda. Volitve v parlament bodo 1. junija, v senat pa naslednjega dne. Parlament se bo sestal 7. junija k novemu zasedanju.

Garancije sovjetske Rusije

V LONDONU SKLEPAJO, DA BO SOVJETSKA RUSIJA V CELOTI ODOBRILO POMOČI OGROŽENIM

LONDON, 10. maja. V Londonu pričakujejo z veliko napetostjo odgovora sovjetske vlade na angleške protipredloge, ki jih je predvčerajšnjim izročil angleški veleposlanik Seeds v Moskvi sovjetskemu predsedniku vlade in zunanjemu ministru Molotovu. Kakor se sedaj izve, je glavna vsebina angleških protipredlogov ta, da se vsaj za enkrat še opusti sklenitev popolne vojaške trozveze, ki naj bi veljala za vse primere in bi imela značaj ideološkega bojnega bloka. Anglija hoče prej izčrpati prav vsa mirovna sredstva, preden bi se odločila za vojno, zato hoče preprečiti tudi vsako izzivanje Nemčije. Po angleškem mnenju zadostuje v ta namen, da da tudi Rusija vsaki državi posebno enake garancije kakor Anglija in Francija, pomoč pa le v primeru, ako bi jo te države same zahtevale. Ker se je medtem izvedelo, da je sovjetska vlada

že ponudila vsem zahodnim sosedam in v območju Črnega morja ležečim državam enake garancije, kakor sta jim jih dali ali ponudili Anglija in Francija, se iz tega sklepa, da pristaja na angleški načrt. Vladi prizadelih držav so tudi že odgovorile, da ponudbo sprejmejo, a le pod pogojem, da bo dana na diskreten način ali vsaj v taki obliki, da ne bo žalila občutljivosti Nemčije.

VARŠAVA, 10. maja. Davi je prispel v Varšavo zastopnik sovjetskega zunanjega ministra Potemkin. Dopoldne se sestane z zunanjim ministrom Beckom.

LONDON, 10. maja. »Press Association« javlja iz Moskve, da je zunanji minister Molotov angleškemu veleposlaniku dal izrecno zagotovilo, da se sovjetska zunanja politika zaradi odstopa Litvinova v ničemer ne bo spremenila. Razgovor med obema državnikoma je bil nad vse priščen.

Tri ospredja zanimanja

PARIŠKI TISK POSVEČA DANES SVOJO RAZOGLABLJANJA RUSIJI, OBISKU KNEZA PAVLA V RIMU IN AKCIJI Vatikana.

PARIZ, 10. maja. Trem stvarim posveča današnji pariški tisk pozornost: aktivnosti Rusije, obisku kneza Pavla v Rimu in iniciativnosti Vatikana. »Le Figaro« ugotavlja, da se Rusija vrača k zunanji politiki predrevolucijske dobe. Energičen poseg Molotova v aktivnejšo zunanjo politiko se kaže v obisku njegovega zastopnika v Ankari, Sofiji, Bukarešti in Varšavi, v imenovanju poslanikov v Bukarešti in Varšavi ter v prisrčni konferenci med Molotovom in angleškim veleposlanikom. Pri tem list naglašja, da bo vloga Rusije izpopolnjevala garanciji Anglije in Francije, dani Romuniji in Poljski. Pri tem pa podčrta bistveno važno vlogo Turčije, ki bo s svojim aktivnim sodelovanjem, ki je bilo pravkar podkrepljeno z rusko-turško zvezo, šele omogočila pravilno funkcioniranje porajajoče se trozveze. »Le Petit Parisien« podčrta važnost potovanja kneza Pavla v Rim. Kot izredno finemu diplomatu se mu bo po-

srečilo najti za pozicijo njegove države ono ravnotežje, ki ga diktira zemljepisni položaj. »Ere Nouvelle« prav tako naglašja željo in voljo Jugoslavije, da odstrani z Balkana vsako žarišče ev. konfliktov. »L'Epoque« kaže na miroljubna prizadevanja Vatikana po raznih evropskih prestolnicah, da odstrani vojno furijo. Pri tem pa Vatikan ne želi, da bi se sklicevale konference, marveč smatra, da je pri delikatnosti naloge modrejša vloga posredovanja. Da pa je to posredovanje pozitivno, izhaja iz dejstva, da sveta stolica ne zahteva od Poljske niti odstopa Gdan-ske ali Pomorjanskega, niti od Francije Tunizije. »L'Excelsior« hvali pobudo Pija XII., ki stremi za tem, da se odvrtna od vzhodne Evrope suženstvo in absorpcija. »La Republique« prav tako cenil prizadevanja vatiških diplomacij, ki upošteva izvajanja Beckovega govora, priznava pa, da je tudi že iz Berlina videti pomirljivejša stališča.

Angleški vojaški zakon

LONDON, 10. maja. Včeraj je bil soglasno sprejet zakon o pomožnih in rezervnih vojnih silah. Vojni minister Hore Belisha je orisal podrobno delovanje vojnega mehanizma s posebnim ozrom na sodelovanje in podporo pomožnih čet ter edinic od podpori civilne obrambe. Zakon o splošni vojaški obveznosti, zaradi katerega se je debata zavlekla vsa noč do 4. ure jutraj, je bil sprejet v drugem čitanju.

Balbova prizadevanja v Egiptu

KAHIRA, 10. maja. Egiptski ministri predsednik je včeraj sprejel italijanskega maršala Balbo, ki mu je zagotavljal, da navzočnost italijanskih čet v Libiji nikakor ni naplerjena proti Egiptu. Vključit prijeteljskim zagotovilom pa egiptovske obrambne priprave niso prenehale. Balbo je bil nato tudi v avdijenci pri kralju Faruku.

Neutrnost nordijskih držav

STOCKHOLM, 10. maja. Štirje zunanji ministri nordijskih držav so se sestali v Stockholmu, da prouče predlog Hitlerja o sklenitvi separatnih nenapadalnih paktov. Sprejeti komunikne pravi, da vztrajajo vsi štirje ministri v imenu in po nalogu svojih vlad na nevtrnosti v cilju, da odvrnejo od svojih držav vsak zaplet v mednarodne spore. Predlog o dvostranski nenapadalni pogodbi bodo zunanji ministri predložili svojim vladam v nadaljnje proučevanje. S to vpljudno odklonitvijo je Nemčija dosegla izjavo nevtrnosti šandinavskih držav, kjer je sumila, da postajajo angleški vplivi zmerom bolj očitni.

Tretji dan pojoovanja v Ameriko

LONDON, 10. maja. Včeraj je bil tretji dan potovanja angleške kraljevske dvojice preko Oceana v Kanado in USA. Križarica »Repulse«, ki je spremljala visoko dvojico, je popoldne oddala častni po-

Domači zapiski

Zakaj propada naša industrija?

Slovenska industrija se nikakor ne more razviti. Delavstva, zaposlenega v njej, je vedno manj. Temu so krivi: Močnejši davčni vplaj in višje samoupravne dav-jatve v Sloveniji in enostranska kreditna politika Narodne banke. Lani je n. pr. prejela Slovenija 5,7% eskomptnega kredita, Srbija 75%. Višja življenjska raven Slovenije zahteva višje mezde, ki so še vseeno mnogo pod eksistentnim minimumom. Tarifa politika državnih železnic tudi ni naklonjena slovenski industriji, ki je oddaljena od trga v notranjosti države. Naša industrija more zaposliti komaj tretjino delovnega prirastka, ki znaša leto- no 10.000 oseb. (»Ljudski glas«)

Slovenska zavist in klikarstvo

Nasprotno od koristi stopajo pri malih narodih v ospredje strupene in malenkostne ambicije posameznikov. Prav med Slovenci so uničevali in še uničujejo narodovo moč zagrizenost, domisljavnost, omejenost in precejevanje lastne osebnosti mnogih političnih vodnikov. Iz takega ozračja je zrastle tudi znana in slavnostna slovenska zavist in klikarstvo, ki nikoli ne vidi stvari same, ampak le svojo pokvečeno podobo. Tudi drugod po svetu, med velikimi narodi, so politične stranke, ki gredo do konca in skrbje za koristi svoje stranke in svojih pripadnikov, vendar pa je redkokoli najti take, ki bi jim bila politična stranka sama sebi namen, ampak imajo vsaj nekaj načelnih ciljev, ki jih hočejo uresničiti po strankarski poti. Zato je vendarle mogoče, da v njih pridejo do veljave ljudje, ki zastopajo zvrsten strankarski tudi še splošne narodove koristi. (»Slovenija«)

Katoliški in muslimanski Hrvati

Hrvatski narod ni tako enoten v verskem pogledu kakor srbski. Naval Turkov je Hrvate versko razcepil. Manjši muslimanski del Hrvatov je treba čvrsto pridružiti večini, katoliškemu delu. To terja že zemljepisni položaj, piše »Obzore«.

„Nič se ne bojte...“

»Razumem, da smatrate položaj vaše zemlje za resen... Nič ne bodite v skrbeh, vse bo dobro. Vsak dan dobivam brzojavke iz Beograda. Vse se bo uredilo, vsi bomo zadovoljni. Počutite se kakor doma, ni vam treba skrbeti. Vse bo dobro...« Tako je potolažil Roosevelt ameriškega dopisnika »Politike«, ko se je oglasil pri njem. S tem pa seveda ni rečeno, dostavlja »Nova Rijeka«, da nam ni treba zdaj nič delati, češ da bodo za nas vse opravili drugi. Roosevelt je mislil, kadar boste uredili svoj dom, vse kar je še v neredu, tedaj »se ne brigajte«, bodo že tudi drugi pomagali...

350 milijonov za oboroževanje

Beograjska »Politika« poroča, da bo uredba o »Fondu narodne obrambe«, ki služi pridobivanju materialnih dohodkov, potrebnih za pospešitev oboroževanja, opremo suhozemne vojske, zrakoplovstva in mornarice, prinesla vsako leto 350 milijonov din, v desetih letih tri in pol milijarde din. Premožena bo hranila Državna hipotekarna banka. Fond upravlja minister vojske in mornarice, ki lahko na račun te vsote sklne posojila in dolgoročne kredite doma ali v tujini.

Poreklo krščanstva na Balkanu

»Srbli in Hrvati so sprejeli vero iz Rima. Na poziv 14 škofov se pripravljajo Hrvati, da l. 1941. proslavijo 1300-letnico stikov dalmatinske Hrvatske s papežem Ivanom IV., ki je bil po rodu iz Dalmacije. Hrvatska je le deloma vključena v to, kar geografi imenujejo Balkan, kajti Hrvatska je od vseh slovanskih dežel papeški in krščanski prvenec...« je dejal v svojem predavanju v Rimu blivši papežev nuncij v Beogradu, Pellegrinetti.

Letos v domača kopališča...

Politični zapletitaji v Evropi so spravi- lili tudi naša kopališča in zdravilišča v zadregu. Posebno bo pogrešala tuje Dalmacije. Turistični odbor je poslal v Beograd deputacijo, da doseže od obla- ste podpore pri propagandi obiska do- mačih kopališč, da ne bodo naši letovi- ščarski gosti silili v tujino.

zdrav in se vrnila v Evropo. »Empress of Australia« je z ostalima križarkama po razburkanem morju nadaljevala pot v Ameriko. Zdravje suverenov je kljub nemirnemu morju odlično. Popoldne je Jurij VI. igral tenis, zvečer sta vladarja gledala filmsko predstavo.

GÖRING ODPOTOVAL V ŠPANJO

SAN DEMO, 10. maja. Maršal Göring je včeraj odpotoval iz Italije v Valencio, kjer se bo sestal z generalom Francom. Ne ve se še, če se bo Göring udeležil triumfalne parade vkorakanja Francovih čet v Madrid.

POLJSKO-LITVANSKA ZVEZA?

VARŠAVA, 10. maja. Maršal Rydz- Smigly je včeraj privedel v čast vrhovne- mu poveljniku litvanske vojske Rastiki- su slavnostno kosilo. Rastikišov obisk je ba- je namenjen sklenitvi poljsko-litvanske vojaške zveze.

POLJSKA ZVEZI NARODOV

VARŠAVA, 10. maja. »Exchange Te- legraph« javlja iz Varšave, da je Poljska dala razumeti svetu trojico pri Društvu narodov, da bi smatrala odstop komisar- ja DN v GdanSKU za neoportum.

ODKRITJE SPOMENIKA CAROLU I.

BUKAREŠTA, 10. maja. Včeraj je bilo tu slavnostno odkritje spomenika kralju Carolu I., ki je kakor znano, delo Ivana Meštrovića. Kralj Carol II. je poudarjal pri tej priliki miroljubnost Romunije, a tudi odločnost za obrambo. Za tem je bila velika parada.

Borza. C u r i h, 10. maja. Devize: Beo grad 10, London 20,83%, Pariz 11,79%, Newyork 44,5%, Milan 23,42%, Berlín 178,70, Sofija 5,40, Bukarešta 3,25, Budimpešta 87.

Vremenska napoved. Prevladovalo bo spremenljivo, oblačno in malo vetrovno vreme. Ne obeta pa se še mnogo toplejšje in jasnejše. Včeraj je bila najvišja toplota v Mariboru 16,7°, danes najnižja 4° C, opoldne pa 16° C.

Novice

Umrljivost otrok — rana našega telesa

PORAZNE ŠTEVILKE KAZEJO, DA KORENINI TO ZLO V SOCIALNIH IN PROSVETNIH NEPRILIKAH

Umrljivost otrok — pri teh dveh besedah se je treba resno zamisliti. Saj umre v državi nad 115.000 otrok, starih do 10 let. Od teh je nad 75.000 še dojenčkov. Povprečno umre vsako šesto živo rojeno dete že v prvem letu življenja, vsak četrty otrok pa ne doživi konca 10. leta. Umrljivost je večja v manj kulturnih deželah in na podeželju kakor v mestih.

Tolike umrljivosti otrok so krivi predvsem prirojena slabost, bolezni prebavil in dihalnih organov. Sodobni zdravnik, ki živi z ljudstvom, se vpraša: Od kod pa toliko teh bolezni? Nedvomno bo odgovoril, da koreninijo v slabih gospodarskih, prosvetnih, higienskih in drugih raz-

merah v mestih in na vaseh. Otrok s prirojeno slabostjo je prinesel s seboj le to, kar so mu dali starši. Težko življenje naših delavskih in kmetijskih mater pač nima vseh pogojev za zdrav plod.

Bolezni prebavil, ki se pojavljajo večinoma poleti, je kriva nepravilna hrana in bolezni dihal stanovanske razmere. Temu se pridruži še nepoučenost, lahkovernost in mazaštvo, pomanjkanje javnih ustanov, ki bi zastopni nudile nasvete in zdravljenje... Vidimo, da vzroki tolikšne umrljivosti otrok koreninijo globoko v družabni ureditvi in umrljivost otrok bo padala vzporedno z dvigom socialne, prosvetne in zdravstvene ravni mest in podeželja.

Sv. Jurij ob j. ž. potrebuje vodovod

Bližajo se letni meseci, ko se bo pri Sv. Juriju ob j. ž. znova čutilo občutno pomanjkanje vode. Že več let iščejo inženirji primerni izvirnik, da bi ga zajeli v vodovod, ki bi dajal vodo spodnjemu in zgornjemu delu trga. Vendar se pa za-

deva ne premakne z mrtve točke. Potrebno bi bilo, da bi banovina z izdatno podporo podprla stremeljenja občanov po novem vodovodu, katerega pomanjkanje se čuti toliko bolj, ker lastniki studencev zapirajo vodnjake.

Dežnik je pokazal sled za morilcem

Preiskava o umoru posestnika J. Kneza iz Prelesja na Dolencem, o katerem smo že poročali, se uspešno nadaljuje. Nekatere govorice o skritem ljubzenskem razmerju umorjenčeve žene s sosedovim fantom so pripeljale orožnike v njegov dom, kjer so skušali dobiti od posestnikov žene podrobne podatke o njegovem odhodu z doma. Poleg denarja in ure je imel gospodar s seboj tudi dežnik, in ko je bil govor o tem, se je na lepem vmešal v razgovor 7-letni posestnikov

sinček rekoč: »Saj tisti dežnik je zdaj že prinesel sosedov domov... Orožniki so se začeli zanimati in izkazalo se je, da je sosedov sin prinesel dežnik domov takoj naslednji dan, medtem ko so umorjenca našli v »Jatni« vsega prekrita s smrečjem šele čez nekaj dni. Orožniki so seveda ženo in sosedovega fanta, ki se je hotel na ta način znebiti Kneza, artilirali in odgnali v zapore. Verjetno je, da bodo orožniki te dni lahko prijeli tudi morilčeve sodelavce.

Roparski napad pri Ljutomeru

V nedeljo zvečer se je vračal proti domu 25-letni vinarjev sin Leopold Kosi iz Brebrovnika pri Ljutomeru. Nenadoma plane nanj iz zasede 5 roparjev, močle proti njemu samokrese. »Denar ali smrt!« Prestrašeni Kosi je potegnil de-

narčico in jim izročil 300 din, katere je dobil za vino na račun. Nato so ga preiskali, mu dali par zausnec in izginili v bližnji gozd. Kosi je zadevo prijavil orožništvu, ki razbojniško tolpo zasleduje.

Borba banovinskih uslužbencev

Dne 7. maja je bil v Dravogradu občni zbor okrajnega odbora društva banovinskih uslužbencev. Delegat iz Ljubljane je poročal o doseženih uspehih društva, ki skuša izboljšati položaj, posebno cestarjem. Dne 1. maja je banska uprava odredila 8 urni delavnik, kar so prisotni pozdravili. Nekateri cestarji so v službi že 30 let, vendar danes nimajo pravice do pokojnine. Cestar — začelnik zasluži na mesec 486 din, s katerimi je nemogoče živeti. Cestarji so poudarili tudi obmejni položaj in dragino, ki bi se morala upoštevati. Tudi ostalim je bila dana prilika, videti obupen položaj teh ljudi. Novi predsednik je tehnik Magister, odborniki pa Fescl, Korak, Oblak in Riegel.

Kmet je ustanovil gimnazijo

V hriboviti vasi blizu Ljubane v Srbiji živi kmet Miloj Stjepanović, ki je v štirideset letu napravil izpit za šestimi gimnazijski razred. Stjepanović je bil v mladosti siromašen kmet. V njem pa je bila močna želja po učenju, da si je nabavil knjige in začel študirati. Tako je zaporedno izpizle čez več prvih gimnazijskih razredov. V svoji hriboviti rodnini vasi pa je istočasno ustanovil nekak internat, kjer pripravljajo mladino iz vasi na izpite. Do sedaj še ni noben njegov dijak padel pri izpizih na državnih zvezdah. Če dijak ne izdela, tudi ni treba staršem plačati 500 din oskrbnine. Kmet bo letos polagal izpit za sedmimi gimnazijski razred.

25 MILIJONOV ZA MOST PREKO SAVE

Te dni je gradbeno ministrstvo odobrilo načrt za gradnjo novega mostu preko Save v Slavonskem Brodu. V kratkem bodo pričeli s pripravljalnimi deli. Stroški za novi most, ki bo služil za vozovni promet in za pešce, so preračunjeni na 25 milijonov dinarjev. Kredit je že odobren.

o. Nova imena slovenskih krajev. Uradno se izpremenijo imena nekaterih krajev v dravski banovini. Vas Križevci v občini Križevci v Prekmurju se izpremeni v Križevci v Prekmurju, vas Ljubno v občini Ljubno ob Savinji v Ljubno ob Savinji, vas Selo v občini Selo v Prekmurju v Selo v Prekmurju, vas Stari trg v občini Slovenjgradec v Stari trg pri Slovenjgradu, vas Slivnica v občini Slivnica pri Mariboru v Slivnica pri Mariboru in vas Križbenberg v občini Sv. Ana v Slov. gorah v Sv. Ana v Slov. gorah.

o. V Kranju so se zbrali številni bivši koroški borci, da si ustanove krajevno organizacijo. Na občnem zboru, ki je potekel v najlepšem redu in tovariški slogi sta poročala dr. Drago Demšar ter za-

Obilna
pena -
lahko
pranje!

Če se mila tako dobro peni kot Schichtovo terpeninovo milo, pranje ni niti na pol tako naporno. Perilo bo popolnoma čisto, ostane nepoškodovano in vas vedno znova razveseljuje s svojo bleščečo belino.

stopnik glavnega odbora tov. Iv. Mohar. Po poročilih, katerim je sledila živahna debata, je bila izvoljena društvena uprava s predsednikom tov. dr. Demšarjem in tajnikom tov. Jožetom Pečnikom na čelu.

o. Svečanost koroških borcev v Guštanju. V spomin na 20. obletnico smrti nepozabnega junaškega tovariša nadporočnika Malgaja priredi dne 21. maja krajevna organizacija Legije koroških borcev v Guštanju v spozorazu z Narodnim odborom v Guštanju spominsko proslavo z začetkom ob 9.

Vodovod v Slov. Bistrici. Po dolgem čakanju je sedaj vzel občinski odbor to prepotrebno napravo vendar enkrat resno v pretes. Vse priprave so dovršene ter upamo, da bomo še to leto dobili v naše mesto čisto studenčnico izpod zelenega Pohorja.

o. Čudni znaki so se pojavili v nedeljo zjutraj na elektriških drogih od Spodnje Poljskave proti Pragerskemu.

o. Neznani tatovi so sinoči ukradli posestniku Francu Mešku iz Jurovc pri Murski Soboti 25 kokoši.

o. S kolesom se je ponesrečil ključavničarski pomočnik Ivan Mavrič iz Bukovci pri Sv. Andražu v Slovenskih gorah. Pri padcu si je zlomil desno roko in tudi po glavi je dobil težke poškodbe. Nezavestnega so odpeljali v bolnišnico.

o. Vlom v trgovino. V noči na ponedeljek so neznani vlomilci vdrli v hišo trgovca Viktorja Simončiča v Vidovcih pri Dolnji Lendavi. Skoz okno so se splazili v trgovino in odnesli več manufakturne blaga, špecerije in jestvin. Blagajno je Simončič zvečer izpraznil, tako da so jo tatovi našli prazno. Kljub temu ima Simončič nad 3000 din škode.

Celle

o. Akademija. Podmladek Jadranske straže na drž. realni gimnaziji v Celju je sinoči priredil v mestnem gledališču dobro uspešno akademijo. Pozdravnemu govoru predsednika Lešničarja so sledile razne točke sporeda. Deklamirala sta prvošolka Doroteja Oblakova in Jurij Detiček. Zbor višješolcev in višješolk je recital Zupančičevo »Dumo«, godalni kvartet je pod vodstvom ravnatelja z. Karla Saneina spremljal solospjev gospe Lapajnetove. Dijaki godalni orkester je zaigral »Venec slovenskih napevov«, moški zbor višješolcev pa je zapel več pesmi. Akademijo so zaključile telovadno točko dijakov in dijakin. Med odmorji je sviral dijaški tamburaški zbor.

o. Prve črtnje iz južnih krajev so se pojavile na celjskem trgu.

c. Iz poštne službe. Pri celjski pošti je napredoval za manipulanta devete skupine g. Zabel Ivan. Pri isti pošti je upokojen inšpektor pete skupine g. Gams Ivan.

c. Samarijanski in bolničarski tečaj. Okrajni odbor društva RK priredi v drugi polovici maja samarijanski tečaj. Prijave sprejema mestni fizikat do 15. t. m. Predavanja bodo dvakrat na teden v večernih urah.

c. Nesreče. 78-letni nočni čuvaj Vrečer Lovrenc iz Spodnje Hudinje je padel pri Malčičevem mlinu. Podri ga je neki kolesar. Zlomil si je levo roko v ramenu. — 13-letni Kvas Maks, pos. sin iz Medloga, je padel doma po stopnicah in si zlomil levo roko v zapetju. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnišnici.

c. Tatvina v trgovini. Včeraj smo poročali o tatvini krojaškega pomočnika Stanka N. iz Zagreba v trgovini g. Milosa Pšenčnika na Kraja Petra cest. Naknadno so ugotovili, da je isti Stanko N. ukradel tudi v Hladinovi trgovini v Prešernovi ulici 3 metre moškega blaga v vrednosti din 726.—. Verjetno je, da je Stanko N. izvršil še več enakih tatvin.

Ptuj

p. Ban prispe v Ptuj. Ban g. dr. Marko Natlačen prispe v ponedeljek, 15. maja, v Ptuj na uradni obisk. Kakor se čuje, si bo g. ban ogledal tudi rečne Halozce.

p. Zaradi starega sovraštva so se na sedmini spoprijeli v hiši Sluge v Narapljah pri Majšpergu. Med prisotnimi je izbruhnilo na dan staro sovraštvo, s katerim so končno obračunali s pretepom. Viničarja Zumerja Alojzija, ki je dobil težje poškodbe po celim telesu, so spravili v bolnišnico.

p. V koleni so se vsekaj Meško Jakob, viničar iz Zamuškega vrha.

Psihoza reševanja križank.

»Premišljuje o tem, da bi šel početi na neki otok Južnega morja. Ali mi lahko imenuje enega?«
»Seveda! Koliko črk pa naj ima?«

POŽAR UNIL TRI ZEMUNSKO TOVARNE

Te dni je silen požar unil tri tovarne v Zemunu. Ponoči so zgorele tovarne »Holbus«, »Favorit« in »Metalizator«. Ogenj, ki je divjal več ur, je napravil okoli 4 milijone dinarjev škode. Požar je nastal zaradi kratkega stika v elektriških strojih.

Maribor

Tudi Pobrežje se modernizira ...

Preteklo soboto je bila na Pobrežju pri Papežu seja pobreškega občinskega sveta, ki jo je vodil župan g. Karl Stržina. Omenil je, da je finančno ministrstvo v celoti potrdilo novi občinski proračun, ki znaša 650.000 din dohodkov in prav toliko izdatkov. Banovina je odločila namenavati uvedbo občinske trošarine na bencin, ki naj bi znašala 10 par na kilogram. Občinski svet je odklonil pet prošnji za nove gostilne, ker ni kraljevine potrebe. Občinska komisija je pregledala lokale, če odgovarjajo zakonskim predpi-

som. Občina je prenovila svojo hišo v Zrkovcih in zgradila nov vodnjak. Letos bosta na Tezmem elektrificirani Ciril Metodova in Krekova ulica, na Pobrežju pa Stražunska in Frankopanova ulica ter Nova ulica, kjer se hiše še grade. Pred kratkim je bila dograjena Slovenska ulica. Sprejet je nov poslovnik za občinske odbore. Štirin prosilcem je bila podeljena redna mesečna ubožna podpora. V občinsko članstvo sta bila sprejeta delavka Terezija Pečar in delavec Ivan Tkalec, zagotovilo članstva pa je dobil

mesarski pomočnik Hinko Niedrist.

Obsežne parcelacije

Včeraj popoldne si je posebna komisija pobreške občine pod vodstvom župana g. Stržine ogledala zemljišče posestnika Ivana Rojka na Zrkovski cesti na Pobrežju. Pod pogojem, da odstopi g. Rojko svet za novi 18 in 10 metrski cesti, mu je komisija dovolila parcelacijo. Zemljišče je bilo razdeljeno na 23 parcel in je to ena najobsežnejših parcelacij v zadnjih letih na Pobrežju.

Redno plačujte naročnino, sicer Vam ugasne pravica zavarovanja „Večernikovih“ naročnikov na

10.000 din

Ustanovitev Osrednje blagovne zadruge

Združniki severne Slovenije so se že dalje časa borili za ustanovitev Osrednje blagovne zadruge v Mariboru, kateri bi pripadale vse blagovne zadruge v Sloveniji. Naloga Osrednje blagovne zadruge v Mariboru je posredovati za vse predmete, ki jih naš kmet potrebuje ali prodaja. Seveda ne bo to trgovina na drobno, pač pa bo na zelo široki podlagi. V njen delokrog spada nakup in prodaja semenja, gnojil, krmil, poljedelskih strojev, gradbenega materiala itd. V glavnem pa

se bo morala Osrednja blagovna zadruga posvetiti sadni trgovini, ki je v severni Sloveniji najvažnejša gospodarska panoga. Včeraj popoldne je bil v Mariboru ustanovni občni zbor Osrednje blagovne zadruge, ki ga je vodil minister S. N. Za načelnika zadruge je bil izvoljen narodni poslanec Jože Špindler. Osrednja blagovna zadruga bo poleg drugega izvedla tudi gradnjo velikega moderne sadnega skladišča v Mariboru.

Žalostna poroka v bolnišnici

Snoči se je na kirurškem oddelku splošne bolnišnice poročil pred težko operacijo 28-letni posestnik sin in tkalec v tovarni Ehrlich Lovro Cajnar iz Guščeve ulice 12 na Pobrežju s 27-letno tkalko Ivanka Mlinaričev. Oba sta se nameravala poročiti za blinosti, toda »prišla je vmes nesreča in vse je končano«, pravi Cajnar. V Stražunskem gozdu je na del z drevesa in si zlomil hrbtenico. Pretrgan ima mozeg. Danes ali jutri bo operiran. Poročil se je zato, da bo njegov 10 mesecev stari fantek deležen vseh pravic zakonskega sina.

Stoletna viničarija zgorela

Včeraj popoldne je v Metavi pri Sv. Petru pri Mariboru zgorela 100-letna viničarija posestnika Janeza Grahornika iz Završke vasi v Slov. gorah. Vsaka pomoč je bila odveč, ker je bilo poslopje že popolnoma preperelo in ga je ogenj v kratkem času do tal upepelil. Požar je zanetil viničarčin sinček, ki se je igral z žigalicami.

m. Za šolske tajnike so postavljeni pri okrajnem glavarstvu Maribor, desni breg I. Frančiška Kopriva, pri okrajnem glavarstvu Maribor levi breg II. Andrej Raček, za Maribor mesto pa Franc Golež.

Ne pozabi naročnine!

m. Napredovanja v poštni službi. V 9. pol. skup. so napredovali Ana Matjašič in Franc Bernot na pošti Maribor I. ter Brigita Jurčič na pošti Maribor III. v 10. pol. skup. je napredovala Josipina Domiter na pošti Maribor I; za uradniškega pripravnika je imenovan na pošti Maribor I. maturant Josip Tkavec, za služitelja 2. skupine pa je postavljen Jože Pompe na pošti Maribor II.

m. Izbris podjetja. S sklepom okrožnega kot konkurznega sodišča se je po odpravi konkurza, ki je bila razdeljena vsa konkurzna masa, izbrisalo iz trgovskega registra stavbno podjetje Accetto in drugo, družba z o. z. v Mariboru.

Otroški vozički prispeli.

najnovejši modeli, najceneje. Ogledite si izložbo ob „Obnova“, F. Novak, Jurčičeva 6

m. Izprememba posesti. Prof. dr. Žgeč je prodal trgovčevi ženi Jerici Slik hišo in parcelo v Oškarjevi ulici 57 za 232.500 dinarjev. Izidor Ohrenstein-Obradović pa trgovcu Jančiču hišo v Ulici kneza Kocjaka 17 za 650.000 dinarjev.

m. Materinski dan na Pobrežju. Predtedno nedeljo je priredila pobreška šola pod okriljem PRK koncert v proslavo materinskega dne. Na vzporedu so bile priložnostne deklaracije in petje. Nastopili so ločeno pevci nižje, srednje in višje stopnje. Podajanje posmi je bilo običajno in dovršeno. Prireditelj se v nedeljo, 15. t. m., ponovi.

m. Kipar Sojč iz Maribora slavi danes 60-letnico življenja. Jubilar je po svoji umetniški poti šel široko naš domovine. V soboto otvoritev Mariborskega otoka. Kopalnice na Mariborskem otoku bo to soboto odprta. Istega dne bo odprt tudi avtobusni promet s kopalnicami.

m. Utopljenec z rano na glavi. Blizu Fale je Drava naplavila truplo neznanega utopljenca, ki ima zelo sumljive rane na glavi. Zato je državno tožilstvo oddalo obdukcijo.

m. Trije paglavci iz Bijeline v drinski banovini so bili včeraj v Mariboru aretirani. Mladi pustolovci se že ves mesec potepajo iz kraja v kraj. V Mariboru so prenočevali v nekem vagonu na kolodvoru. Oddali so jih v policijske zapore.

m. 20. pižmovko je te dni ubil nadzornik g. Lubejšek v Sv. Miklavžu pri Mariboru. Izročil jo je preparatorju Francu Walnerju v Slovenski ulici. Ta nevarna žival se v naših okoliških krajih naglo množi, saj ima pižmovka letno trikrat po 6-8 mladičev. Umestno bi bilo, da bi merodajne oblasti razpisale za energično uničevanje tega glodalca več nagrad.

* Jadran. Jubilejni koncert, sobota.

20. t. m. Sokolski dom.

* Avtokar-izlet »Putnik«: 14. maja: dirke na Cvenu pri Ljutomeru din 54.-, 28. maja: obisk Postojnske jame din 150. Takojšnje prijave pri »Putniku« Maribor-Celje-Ptuj.

* Pevski zbor Glasbene Matice nima

danes pevske vaje, ampak jutri. Dirigent.

* Pozor! Ne pozabite, da bo že jutri, v četrtek, 11. t. m., prihodnje žrebanje državne razredne loterije. Zato se obrnite čimprej do naše hiše sreče in glavne kolekture Bežjak v Mariboru, Gosposka ul. 25, kjer so nove srečke še na razpolago. Sreča vas kliče, ne obotavljajte se!

* Nova atrakcija v Mariboru! V nedeljo, 4. junija t. m. bo velika tombola Rdečega križa v Mariboru, za katero vlada že danes v vseh krajih mestnega in okoliškega prebivalstva veliko zanimanje, ker je znano, da bo najsrečnejši dobitnik tudi letos prejel popolnoma nov luksuzni štirisedezni avtomobil. Pa tudi ostali dobitniki predstavljajo precejšnjo vrednost. Zanimanje prebivalstva je torej razumljivo.

Nočna lekarniška služba: lekarna pri Zamorcu, Gosposka ul. 12; tel. 28-12; lekarna pri Angelu varhu, Aleksandrova cesta 33, tel. 22-13.

Kino

* Grajski kino. Danes zadnjičkrat »Greh mladostni«. Pola Negri. Od četrta dalje »Donavne melodije«.

* Esplanade kino. »Pesem sreče« z mlado umetnico Deanno Durbin, znano iz filma »Ona in njenih 100«. Film prekrasne glasbe in petja. Višek glasbenega uživanja.

* Kino Union. Do vključno petka prekrasna ljubzenska drama »V vrtnu belih noči« z Gaby Morlay.

Mariborsko gledališče

Sreda: Zaprt.

Četrtek, ob 20.: »Hollywood«, Premiera.

Red A.

Petek, ob 20.: »Grohara«. Gostovanje

Mrakovc Izralske skupine.

Sobota, ob 20.: »Potopljivi svet«. Red C.

Nedelja, ob 20.: »Prodana nevesta«. Gostovanje gd. Pavle Udovičeve. Zadnjič.

Ljubiteljem filmskih zvezdnikov nudi poljska komedija »Hollywood« poleg mnogo zabave tudi dovolj poučnih zanimivosti iz ustroja industrije zvočnega filma in z intrigami prepojenega življenja filmskih zvezdnikov.

Blagovna poročila

Na novosadski borzi je bila cena bačke pšenice 144-147, sremske 144-146, slavonske 144-148, banatske 141-144. Bačka kura 102-103, bačka rž 138-140, bački, sremski in slavonski oves 148-150, bački in sremski ječmen 165-170 dinarjev. Bačka in banatska moka 0gg in 0g 232,50-242,50, moka št. 2 212,50-222,50, št. 5 182,50-202,50, št. 6 172,50-182,50. Sremska in slavonska moka 0gg in 0g 227,50-237,50, št. 2 207,50-217,50, št. 5 187,50-197,50, št. 6 177,50-187,50 dinarjev. Bački beli fižol brez vreč 200-202,50 dinarjev 100 kg. Tendence za bila slaba, promet srednji.

Zanemarjene ceste v mestu in okolici

V našem mestu se zelo dosti razpravlja o prahu in blatu. Toda nihče ni prišel do prečiščenja, da gramoz, ki ga vozijo na ceste, dela v suhem vremenu silen prah, v mokrem pa blato. To stanje bi se prav gotovo za 50 odst. izboljšalo, če bi za naše ceste v mestu in na deželi uporabljali kamenje iz tako zvanega Grabna pri Poljčanah. Ta kamen ne dela preveč blata, v suhem vremenu pa se ne praši tako kot gramoz. Ker je oglas, ga avtomobilska kolesa ne razprše tako močno po cesti

kot okrogel gramoz. Če je še z valjarjem potlačen, ostane cestnišče trdo. Seveda bi bil ta kamen mnogo dražji od gramoz, ki ga je polna vsa mariborska okolica. Zalegal pa bi mnogo več in dosti manj prahu bi se valilo po naših cestah.

Takovane ulice bi pa morali vsaj enkrat na teden oprati z močnim vodenim curkom, ki odnese ves prah in nesnago v kanale, pa bi odpadel naziv Maribor — Prah-a.

Razsvetljava v Košakah je pomanjkljiva

VINICARJI, VODOVOD, GRADBENO GIBANJE IN PRORACUN

V Košakah, občini viničarjev, je postalo živahnejše. S pomladjo je prišlo tudi delo za viničarje, kar se pozna tudi pri občini, kamor ne hodijo toliko prosjaki za podpore. Pozna se tudi na dnevnem redu za bližnjo občinsko sejo, kjer ni več toliko ubožnih zadev, kakor pozimi. — Nedavno je koškaška občina končala z napeljavo glavnega vodovodnega voda na Aleksandrovi cesti in na delu državne ceste v Ptočehovi. Posestniki se skoraj dnevno priključujejo na glavni vod, saj so komaj čakali, da pridejo do zdrave vode. — Kakor drugje, tako primanjkuje

tudi v Košakah opeke in je v gradbenem gibanju nastalo še večje mrtvilo. Bajeziva žajo velike količine opeke v tujino. — Te dni je dobila koškaška občina iz Beograda obvestilo, da je občinski proračun v celoti sprejet in potrjen. Koškaški proračun predvideva 569.813 dinarjev dohodkov in prav toliko izdatkov. Občinske doklade znašajo 83%. — Ulična razsvetljava v Košakah je precej pomanjkljiva. Ponekod je prava babilonska tema, tako da so pešci v stalni nevarnosti. Zeleti je, da bi občina namestila še nekaj novih svetilk, kar bo z malo dobre volje lahko izvedljivo.

Jubilej narodnega podjetja

Te dni je praznovalo podjetje za umetno književništvo in luksuzno kartonažo, Miho Vahtar v Tyrševi ulici, 40-letnico obstoja. Ustanovitelj in lastnik g. Miho Vahtar, rojen v Ljubljani, je bil že kot književniški pomočnik neumorno narodni delavec, organizator in predsednik taboriškega zbora »Zvezde« ter član vseh narodnih društev. L. 1899. se je preselil v Opatijo, kjer je ustanovil sedanje podjetje, ki je delalo med drugim tudi za mnoge vladarske rodovine. Po prevratu je moral Vahtar preseliti svoj zavod v Maribor. Še bolj kakor v Ljubljani, je bilo Vahtarjevo delovanje v Opatiji in nato v Mariboru posvečeno narodni prebui in obrambi. Ob prevratu je bil Miho Vahtar tudi član optaškega Narodnega sveta in ustanovitelj cele vrste narodnih društev. V Mariboru sodeluje v večini narodnih društev in ustanov, je predsednik Združenja obrtnikov, I. podpredsednik Zveze obrtnih društev v Sloveniji; odlikovan je z redom sv. Save IV. vrste ter raznimi obrtnimi kolajnami. V Mariboru je podjetje še razširil in izpopolnil z novimi specialnimi strokami.

Več prostorov za parkiranje

Maribor ima sorazmerno z ostalimi mesti z enakim številom prebivalcev mnogo več avtomobilov kakor vsako drugo mesto, t. j. 317 osebnih in 87 tovarnih avtomobilov. Ti so po večini lasti trgovskih ponikov ali pa oseb, ki po po-

slovnem potovanju, ne utegnejo ponoči iskati garaž. V vsakem modernem mestu, kjer je tak promet kot v Mariboru, so določeni javni prostori za parkiranje, nekateri so celo zastraženi proti primerenemu plačilu. Pri nas v Mariboru pa nimamo drugega prostora za parkiranje kot Glavni trg, ki je za vsakega avtomobilista zelo oddaljen. 3 ali 4 javne garaže ne zadoščajo. Policija naj bi v tej zadevi nekaj ukrepila, da se ne bodo prestopki in kazni po nepotrebnem množili.

Uboj po tomboli

V nedeljo so se štirje mladeniči iz Laznice pri Limbušu s kolesi odpravili v Maribor na tombolo. Eden med njimi, 18-letni delavec Edvard Lilek, je imel srečo. Dobil je 1000 dinarjev. Seveda so se fantje podali v gostilno in tam tombolsko srečo pošteno zažili. Nekoliko okajeni so se ponoči odpravili proti Laznici. V tako zvanem Lazniškem jarku je ostal Franc Pondelak za trenutek sam na cesti. Iz objesti je iz strašljivega samokresa sredi noči ustrelil v zrak. Pristopil je neki Novak in mu hotel odvzeti samokres. Nastal je pretep, v katerega so posegli še ostali trije Pondelakovi tovariši. Med ruvanjem je bil laže poškodovan Novak, dočim je dobil Lilek s kolesom tako močan udarec po glavi, da je danes jutraj v bolnišnici smrtnim poškodbam podlegel. Uvedena je preiskava.

Spomnite se CMD!

Kultura

Akademija mariborskih učiteljskihnikov

Pretekli petek so priredili mariborski učiteljski akademijci v Narodnem gledališču akademijo, ki nam je odprla lepota talentov. Program je obsegal nastop mešanega zbora pod vodstvom g. prof. Karla Pahorja, solosev Hironima Zunca, recitacije Milana Lorenčaka in vprizoritev Ernstove komedije »Vzgojitelj Lanovec«. O pomenu prireditve je spregovoril pred zastorom Milan Lorenčak.

Mešani zbor je zapel štiri narodne v Adamčevi, Devovi in Lajovčevi prireditvi, pokazal precej dobre, čeprav še ne dozorelega glasovnega materiala, precejšnjo disciplino, zadovoljivo vokalizacijo in tudi sploh izgovorjavo. Hironim Zunc je zapel ob spremljavi Jožice Pirnatove na klavirju Prochazkovo »Zvezde žarijo« in Pavčičovo »Mladost pesem«. Milan Lorenčak je recitiral s prijetnim glasom in dobro, samo malo prehito Kosovelovo »Graditelj«, Cankarjev odlomek iz »Moje življenje« in Zupančičovo pesem »Velikonočna epistola sinu«.

Ernstova komedija »Vzgojitelj Lanovec«, ki smo jo videli kmalu po osvojenju tudi na našem poklicnem odru, je v nekoliko sodobnejši predelavi še vedno aktualna in kakor nalašč za učiteljske, saj obravnava življenje učiteljskega v šoli in v medsebojnem razmerju, kakor tudi žgoče pedagoške probleme. Le tega ne vem, čemu uporabljajo naši bodoči učitelji — popolnoma nepotrebne tuljke, kakor so »srez« in podobno. Inscenacija, ki predstavlja ves čas kot prizorišče konferenčno sobo, je bila izposojena od Fodorjeve »Mature«, zrežiral pa je komedijo E. Smasek. Njegova režija ni bila izdelana, zlasti ne v podrobnostih, in čisto precej ohlapna, je pa kljub temu kot celota nekako dosegla zastavljeni namen.

Talent, ki je brez pretiravanja presegel, je pokazala Nada Novakova v vlogi učiteljice Amalie Koprive. Novakova je rojena izalka in bi bilo napačno, da se sploh posveti gledališču. Lep igralski talent in dobro igranje, dasi ponekod tudi s šibkejšimi mesti, je razodel dalje Ernest Plakus kot učitelj Davorin Jazbec. Plakus ima za oder lepo postavo in simpatično govorico. Mnogo pristnosti in karakterizacije je pokazal tudi Ljubo Koba kot zanemarjeni učitelj Peter Požal.

V naslovni vlogi Jerneja Lanovca je izpričal Dušan Mevlja precej moči, bil je mestoma prav prepričevalen in pristen, toda v celoti je bila velika vloga zanj le malo težko breme. Predvsem je bil za Lanovca premehek. Skoraj čisto isto bi lahko rekli za Alfonza Gromana v vlogi učitelja Ivana Kremena. Ohlvalad je svojo vlogo in samega sebe, toda do konca ni prepričal. Nekoliko je

motila tudi napačna, da si ni oskrbel primerne maske, s katero bi bila njegova zunanjost taka, kakršno bi moral imeti Kremen. Tako je pa govoril Kremenov junaški tekst mlad študent, ne dozorel učitelj. Med tremi glavnimi vlogami je bil igralsko najšibkejši Milan Lorenčak kot šolski nadzornik Jančič. Lorenčak ima lepo in primerno postavo, simpatičen in čist glas, toda igralsko je prisiljen, neizdelan in nerazgiban. Nekaj krivde zadene tudi režiserja.

Julij Marolt je imel kot učitelj Vrba pogodeno masko in tudi karakterizacija se mu je deloma še posrečila. Precej naraven in iskren je bil učitelj Jože Dobrsek Mirka Šurkaloviča. Kot navika se je pa izkazala Franca Varlova v vlogi učiteljice Gize Lovšetove. Spočetka je bila še nesigurna in medija, proti koncu — in posebno v zadnjem dejanju — je pa kar simpatično ugajala. Pretirano karikatura, ki ni prav nič sodila v celotni okvir, je napravil Ladislav Kukec iz šolskega sluga Čebula, kar je škoda, saj bi bil drugače lahko dober. Malo pretirana v afektaciji, dasi sicer v osnovi dobro karakterizirana, je bila Danica Sosičeva v vlogi Mary Rožencove. Epizodno vlogo delavke Marte Korenove je malce medlo, sicer pa simpatično odigrala Marija Crnovškova. Šolskega sluga Slano je odigral Ladislav Štumberger, ki bi se bil moral tudi maskirati. Razen tega so nastopili kot otroci in učenci še trije mali: Božidar Kos, Stanek Jerčič in Mirko Pušnik, ki so bili kar korajžni.

Ta predstava je odprla, kakor sem že uvodoma omenil, da imamo med našimi učiteljskimi nekaj resničnih talentov, ki se ne bi smeli zanemariti in bi jih radi še videli.

k. Razstava Lavrinove, Remčeve in Gorjupa v Ljubljani. V Jakopičevem paviljonu v Ljubljani je odprta te dni razstava slik N. Lavrinove, Bare Remčeve in T. Gorjupa. Lavrinova je Angličinja, žena univ. prof. dr. Janke Lavrina v Londonu, in razstavlja v Ljubljani sedaj že drugič. Gorjup in Remčeva pa spadata med naše najmlajše likovne umetnike.

k. Dr. Branko Gavella v Zagrebu. Po izredno uspelem režiserskem gostovanju v Sofiji, se je znani hrvaški režiser dr. Branko Gavella vrnil v Zagreb, kjer ostane do konca sezone. Verjetno je, da bo ostal v Zagrebu tudi prihodnje leto, bo pa kljub temu zrežiral nekaj del tudi drugod.

k. Meštrovicjev spomenik Karola I. Te dni bo v Bukarešti slovesno odkrit spomenik romunskega kralja Karolu I., ki ga je izdelal Ivan Meštrovic. Kip kralja na konju je bil vlt v Zagrebu in nato prepeljan v Romunijo. Skupna teža znaša 10 ton.

Sport

Izgledi Jugoslavije v Davisovem cupu

Po sklepu izvršnega odbora Davisovega cupa teniški igralci češkega protektorata ne bodo mogli samostojno tekmovali v letošnjem Davisovem cupu, s čimer je postala pod naših mušketirjev do evropskega finala precej lažja. Jugoslavija bo — ako premaga v drugem in tretjem kolu

Madžarsko in zmagovalca v dvoboju Italija—Monaco — mesto proti Čehom igrala proti Belgiji ali Indiji v Zagrebu ter bo v tem slučaju skoro gotovo prisla v finalu v evropski coni, dočim bo drugi finalist po vsej verjetnosti zopet Nemčija.

V nedeljo se bo odločilo

V nedeljo bo v Mariboru odločilna tekma za naslov letošnjega podzveznega prvaka v nogometu. Oba tekme sta SK Bratstvo (Jesenice) in ISSK Maribor. Mariborčani so se vrnili z Jesenic z naskokom dveh golov, vendar še to ni razlog, da bi smeli podcenjevati nasprotnika, ki je na domačem terenu odpravil ČSK s 4:0. Ker bodo Jesenčani odigrali s tem v Mariboru svojo prvo tekmo, vlada tudi še posebej radi tega zanjo veliko zanimanje. Tudi v predigri se nam bo predstavil še neznani nasprotnik SK Slovenjgradec, ki bo igral proti juniorskemu timu ISSK Maribora.

Izbirni meeting ZFO

Slomskovo okrožje ZFO (pripravljalni odbor za Mariborski mladinski tabor) bo priredilo v nedeljo, 14. maja, na stadionu SK Zeleznikarja izbirni meeting za glavno tekmovalje, ki bo v okviru mladinskega tabora od 20. jun. do 1. jul. v Mariboru na stadionu SK Zeleznikarja.

JUGOSLAVIJA—MADŽARSKA

Naša teniška reprezentanca se bo srečala z madžarskimi zastopniki v borbi za Davisov cup v petek, 12. t. m., v Budimpešti. Zopet bosta naša zastopala Punčec in Mitič. Madžari so dovolj opasen nasprotnik, zlasti ker jih trenira Francoz Cochet, vendar je pričakovati zmago naših mušketirjev.

NEMCIJA—SVICA 5:0

V tekmovanju za Davisov cup je Nemčija na Dunaju dobila tudi zadnja dva singla, tako da je končni rezultat 5:0 za Nemčijo. Henkel je porazil Manetta 6:2, 6:1, 6:2, Menzel pa Spitzera 8:6, 6:4, 6:3.

PRED TURNEJO ANGLEŠKE REPREZENTANCE.

Angleška nogometna reprezentanca, ki bo tokom maja odigrala na kontinentu tri meddržavne tekme, je že odpotovala iz Londona. Največ zanimanja vlada seveda za tekmo proti Italiji, ker je to srečanje prav za prav neoficijalna borba za svetovno prvenstvo, ki si ga je brez sodelovanja Anglije osvojila Italija. Ta tekma bo 18. maja, za sodelnika je določen N. mec dr. Bauwens. 15. maja bodo Angličani odpotovali v Beograd, kamor bodo dospeli 16. jutraj, ter bodo 18. odigrali prvo tekmo z našo reprezentanco, ki jo bo sodil Francoz Capdeville. Zadnjo tekmo na svoji turneji bodo Angličani odigrali 24. v Bukarešti, sodelnik bo Belgijec Langenus. Goslovanje angleške nogometne elite je gotovo senzacija, zato ni čudno, da vlada zanj ogromno zanimanje. Sosednje balkanske države organizirajo posebne vlake na tekmo v Beograd.

s. Lahkotletski trener Otto Klein je že dospel iz Ljubljane Maribor. Naši atletski pridno trenirajo pod njegovim vodstvom na stadionu SK Zeleznikarja.

s. Letošnji občni zbor Zimsko-sportne zveze v Ljubljani bo 4. junija v hotelu »Union«.

15 »Zakaj pa ne?«
»Ker imam dobro službo, gospod, in je ne maram izgubiti. Gospodar mi je prepovedal govoriti o tem, kar se dogaja onkraj njegovega zidu.«
»Prepovedal vam je?« je začudeno vprašal Beeke.
»Naj vam to pojasnim.« se je vmešal Gibbons v pogovor. »Morda se vam bo zdelo to nenavadno, toda Piper govori resnico. Mi smo že vajeni Carringtonove muhavosti. Jaz sam ga ne poznam, ker sem šele osem let v tem kraju. Carrington pa se že zapira pred svetom najmanj devetnaest let. Zgradil si je okoli graščine zid, da ne bi nikogar videl. Zid, ki je visok štirideset čevljev in ima ena sama vrata...«

»Dvojna vrata, gospod.« je vzkliknil Piper. »Zid je debel deset čevljev in na vsaki strani so po ena vrata iz debele hrastovine, dobro okovana. Vmes je nekakšen predor, podoben kleti. Obojna vrata ne smejo biti nikoli hkrati odprta. Kadar odidem na vas, moram najprej zakleniti notranja vrata, in šele potem odklenem zunanja. In ko se vrnem, naredim obratno.«

»Kaj naj pa to pomeni?« je dejal Beeke, ki ga je začela zadeti zanimati. »Ali se morda gospod Carrington boji, da se ne bi kdo vtihotapil k njemu? Človek ki se tako zaklepa in se da ograditi s takšnim

s. Juniorski prvenstvena tekma Rapid—Zeelenfar, ki sta jo kluba po sporazumu preložila, se bo odigrala v nedeljo ob 10. na igrišču Rapida.

s. V Zagrebu bo danes ob 20. prva letošnja nogometna tekma pri umetni razsvetljavi med reprezentanco zagrebške univerze in reprezentanco Zagreba.

V državnem prvenstvu moštev v rokoborbi je beogradska Jugoslavija izpadla v srečanju s subotičkim Hakoahom. Povratna tekma v Beogradu se je sicer končala z zmago Jugoslavije v razmerju 12:9, ker pa so gosti doma zmagali z rezultatom 13:8, so dosegli boljši skupni rezultat. Hakoah pride s tem v finale, nasprotnik bo zmagovalac v borbi med sarajevskim Hajdukom in zmagovalcem v srečanju Maraton (Maribor) — Croatia (Zagreb), ki se morata absolvirati povratne borbe v Zagrebu.

s. Zagrebški nogometni sodniki so na plenarnem sestanku sprejeli sledečo resolucijo: »Sodniki ZNP-a soglasno izjavljajo, da se v celoti strinjajo z gibanjem, koje ga začetnik in vodja je ZNP in da bodo vztrajali tudi dalje ob svoji podvezi in izvrševali le njene odloke.«

s. ZNP je zahteval od JNS-a, da naj se odigra reprezentančna nogometna tekma proti Italiji v Zagrebu pod istimi pogoji, ki so določeni za Beograd.

s. Danes bodo dospeli v Zagreb italijanski rokoborci, ki bodo nastopili proti naši reprezentanci v okviru jubilejnih prireditev ob 15-letnici Težko-atletске zveze.

s. V češkem prvenstvu preseneča nedeljski poraz Sparte proti Šleski Ostravi z 0:1, tako da ima sedaj Slavija, ki je s tekmo manj eno točko za Sparto, zopet najlepše izgleda, da si osvoji prvenstvo.

s. Švicarji so v Bernu premagali Nizozemce v nogometu z 2:1 (1:0).

Sokolstvo

Prosiava na Pragerskem

Sokolsko društvo Pragersko je v nedeljo imelo dan pripravljenosti. Na letnem telovadišču se je zbralo članstvo, naraščaj in deca. Brat prosvetar Dekleva Karl je navzočim prečital poslanico Saveza SKJ, ki je posvečena spomenu padlega junaka brata Franja Malgaja. Sodelovala je tudi železničarska godba. Zvečer je društvo proslavilo materinski dan. Naši malčki so pridiveti silajsko izpeljali, za kar gre priznanje sestri Anici Senekovič.

Šah

Prvenstveni turnir šahovskega kluba UNŽB se je začel. Rezultati prvega kola so naslednji: Kuster je porazil Črtaliča, Marvin Pečeta, Rupar Nosana, Lukeš jun. Lukeša sen. Partija Mišura:Skalavnik je bila prekinjena. Drugo kolo se igra v četrtek.

E. S. BRUCE:

Puščavnikova skrivnost

»Nekaj ste rekli o nekakšni uri.« je odvrnil Beeke. »A potem pa ste prešli na Carringtonovo samoto. Ne vidim zveze med tem in onim. mislim pa, da že mora biti...«

»Da. res je, gospod.« je rekel Piper. »Ko je davi hodil gospod Carrington po vrtu, je zagledal za zidom uro, ki se je svetila v soncu. Poslal me je ponjo, gospod. Bila je zapesna ura, zlata. Gospod Carrington jo je nato odprl in na notranji strani pokrova je bilo vrezano ime »Warren Clinton«.

Beeke je skomignil v rameni. Gibbons ga je od strani pogledal. Ta novica se mu je zdelo hudo zanimiva.

»Kje pa je ura?« je vprašal Beeke. »Povedal sem vam že menda, da jo ima gospod Carrington.«

»Zakaj je pa spravil?« je vzkliknil Beeke. »Saj ve, da ura ni njegova. Na policijo vas pošlje sporočiti, da je ura naša, ura samo pa spravi lepo v žep. Zakaj le ljudje ne morejo biti pametni? Ponjo pojdit!«

»Rekel je, da jo bo izročil samo njemu lastniku.« je odvrnil kapitan Piper.

»Povejte na policijo, da je ura pri meni.« mi je naročil, »in naj pošljejo človeka, ki jo je izgubil. Videti ga hočem in ga vprašati, kako je prišel v moj vrt in zlezel čez zid.« Prav tako mi je naročil.

»Zdi se mi, da mora biti prismojen.« je jezero vzkliknil Beeke. »Saj mora vedeti, da je padlo letalo v bližini njegove graščine na tla in da si je letalec, ki mu je bilo Clinton ime, s težavo rešil življenje, ko se je spustil s padalom na zemljo. Kako, hudiča, more potem izpraševati, na kakšen način je prišel Clinton čez zid? Saj vedo to že vsi ljudje!«

»Oprostite mi, gospod.« je mirno odvrnil Piper. »Da, vse svet ve že to, razen mojega gospodarja. Meni je bilo vse znano, še preden je gospod Carrington vstal. Mekar mi je povedal, kaj se je zgodilo. Zdi se mi, da je moral gospod iz letala izgubiti uro, ko je padal, in je ura slučajno padla v park. Dobro vem, da gospod Clinton ne bi bil mogel priti iz parka. Če bi bil padel vanj.«

»In tega niste povedali gospodu Carringtonu?«

»Ne.«

zidom, se mora koga batl. To ni kar tako. Gibbons, ali poznate Carringtonovo preteklost? Stavim, da ima mož vsa okna gosto zamrežena...«

»Motite se, gospod.« se je oglasil Piper. »Moj gospodar se nikogar ne boji. Oken nima zamreženih. Nasprotno, vso noč so odprta.«

»Vaša domišljija vas je nekoliko zapeklala, gospod Beeke.« je rekel Gibbons in se nasmehnil. »Gospod Carrington se ne skriva. Conan Doyle je imel rad zgodbe takšne vrste, ali ne? Kako gre že lista o častniku iz Indije, ki se je zaprl pred svetom?«

»Mošče s svojimi spomini na Sherlocka Holmesa, gospod Gibbons!« je vzkliknil Beeke. »Ne ulegnem trati časa...«

»Samo povedati sem vam hotel, da se gospod Carrington nikogar ne boji.« je nekoliko potlačen odvrnil Gibbons. »Če ima dvojna vrata in je ukazal, da obojna ne smejo biti nikoli hkrati odprta, je storil to samo zaradi tega, ker ne more vedeti, kaj se zunaj dogaja.«

»In zakaj?« je vprašal Beeke. »Čemu so potrebne takšne neumnosti?«

»Trenutek, gospod.« je dejal Gibbons. »Pred dvajsetimi leti je pretrpel Carrington takšno preizkušnjo, da je po njej zasovražil ves svet.«

(Dalje sledi.)

Zanimivosti

Njemu je res na mehkem postlano...

MAHARADŽA, KI ZASLUŽI »SAMA« 1628 DINARJEV V SEKUNDI

Maharadža iz Karpuntale je preživel vsako leto v krasni palači bulonjskega gozda v Parizu poletne tedne. Njegovi gostje so morali prijetiti na konjih po stopnicah v salon dvorca, kjer so se predstavili ne da bi razjahali... Ko se je knez postaral, je izročil palačo v dar Parizu in potoval po svetu.

Maharadža poseduje doma približno tako veliko zemljo kakor je Francija. Leži na severozahodu Indije, pod znožjem Himalaje. Knez rad potuje na sosedne dvore, je večkrat gost angleškega podkralja in tudi sam prireja v svojem dvorcu velike

gostije, na katerih ostanejo povabljeni včasih po več mesecev. Sin, dva tajnika in šest krilnih pobočnikov pomagajo voditi gospodarske posle. Palača sama ima preko 800 prostorov, poleg so veliki hlevi konj, kamel in 400 slonov.

Za vladarske posle se briga kabinet z ministrskim predsednikom, 1500 konjenikov, 500 orožnikov in 50 gardistov, stalna telesna straža maharadže. Kako živi, je in spi knez, ki zasluži dnevno pet milijonov dolarjev, ni treba še posebej razlagati...

Saharski pesek ugrablja kulturna tla

DVA SVETOVA SREDI NEPREGLEDNEGA, PEŠČENEGA MORJA

Vsako leto požre Sahara nov kos zaraščene zemlje. Na kilometer širokem pasu se leto za letom suši zelenje in ljudje morajo poiskati drugo zatočišče.

V južnoafriški puščavi Kalahari, v osrednji Aziji in Sahari nahajamo ostanki davne kulture. Nekdaj so bile palme celo blizu tečajev. Čas je preobčutil podnebje naše zemlje in tako so se tudi puščave selile po svetu. Severno in južno od ravnika, približno na 30 stopinj širine, vejejo močni suhi vetrovi, ki pretvarjajo zemljo v puščavo. Veter dvigne vroč puščavski pesek in kjer ga odlaga, uniči kmalu vse zelenje.

V zapadnem delu Sahare so začeli Francozi z veliko borbo proti puščavi. 500

km okrog oaze Regen so postavili bencinske črpalke in avtomobili vežejo posamezne zelene otoke med seboj. Onstran tega predela leži puščavsko mesto Timbaktu, še dalje se začne angleške plantaže bombaža v Britski Nigeriji. Rudarji kopajo to srebro, svince in manganovo rudo. Črni pastirji vodijo velike črede živine na pašo, na kratke daljave se srečava moderna Evropa s pravilničnimi utisi iz Tisoč in ene noči. Angleži igrajo golf in polo, emiri se vozijo v luksuznih avtomobilih naokrog. Zahodna kultura zmaga, toda onstran gorja pa požira Sahara nepregledne planjave nekdanj obljubene zemlje.

× **Hitler na nebesnem svodu.** V Tekasasu v Mehiki je padel na zemljo meteor, ki je imel neobičajno dolg, svetel rep za seboj, previvalci so se silno prestrašili, mnogi so trdili, da prinaša nebesno znamenje vojno. Drugi so spet zagotavljali, da so videli v žareči megli na nebu napis »Hitler«.

× **300-letnica monakovskega piva.** Pivo so poznali že stari Babilonci pred 3000 leti, prav tako Egipčani. Pivo s hmeljskim okusom se je prvič pojavilo l. 768 v samostanu Freisingu blizu Monakova. Naslednji tega je današnja bavarska državna pivovarna. Kvaliteta bavarskega piva datira še iz l. 1516., ko je vlada določila, da se sme pivo variti izključno iz ječmene, hmelja in vode, brez drugih dodatkov. Pred 350 leti je dal vojvoda Viljem V. iniciativo za gradnjo specialne monakovske pivovarne, kjer varijo še danes znano črno pivo.

× **Televizijska postaja na Brockenu** bo kmalu dogotovljena. Oddajni stolp je visok 58 m, ima 14 nadstropij, v katerih bodo nameščene kuhinje, spalnice in kopalnice.

× **Gumi iz sladkorne pese.** V Ferrari v Italiji gradijo tovarno, ki bo predelavala iz sladkorne pese sintetični kavčuk. Etilni alkohol je osnovna tvarina pri pridobivanju gumij. In ker se ta alkohol dobiva iz sladkorne pese, ki je v okolici Ferrare polno, bodo tovarne etilnega alkohola in kavčuka sprotodopolnile to najnovjšo pridobitev italijanske industrije.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par; najmanjša prispevka za vsak oglas je 10 par. Oglasje, ki ga oddate, se bo objavilo v 1. številki. Oglasje, ki ga oddate, se bo objavilo v 1. številki. Oglasje, ki ga oddate, se bo objavilo v 1. številki.

Razno

NAHRBTNIKI
velika izbira, pri Sterbel
Meljska 2. 4128-1

Izkušila se je v nedeljo zvečer

ROČNA TORBICA
pri gostilni Hartberger v Studenci. Pošteni naiditeži se prosijo, da jo pri Hartbergerju odda. 4132-1

PRIMA ŽGANO APNO
pogoni dobite vagonce ter avtomobilske pošiljke. Ivan Časl. Radmirje, Savinjska dolina. 4084-1

MALI CONTINENTAL

pisalni stroj za potovanje, dom in pisarno na mesečno odplačilo po din. 200.— dr. uradniki dobijo izsteka na mesečne obroke po din. 100.—. Samoprodaja: Ivan Legat. Prva specialna delavnica in trgovina pisarniških strojev. Maribor. Vetrinjska ul. 30. tel. 24-34; podružnica Ljubljana. Prešernova ul. 44. tel. 26-36. 3808-1

DR. KOFFLERJEV ZDRAVILNI KRUH

Ta v inozemstvu znani kruh je lahko prebavljiv, ne obteži v želodcu, ne povzroča nikakih napenjanj, temveč celo odlično učinkuje pri črevesni lenivosti. Ostane dolgo svež, zato tudi za turiste najprimernejši kruh. Izdeluje in razpošilja pekarna Rakusa. Koroška c. 24. 3894-1

Naročniki pri naših inserentih kupujte tih ter oglašitel

SADIKE!

Paradižniki, paprika, karfiola, zelje, jagode, mesecarke, salvia, petunije, pelargonije, begonije, vrtnice ter razne zelenjadine in cvetlične sadike nudi vrtnarstvo Ivan Jemec. Prešernova 16. 4135-1

UPOKOJENCI, ŽELEZNIČARJI, LETOVISČARJI!

Za daljšo dobo se da v našem novem lepem stanovanjskem hiši v bližini Maribora z ali brez ekonomije v zdravem in idealnem kraju. Polzve se pismente ali ustmeno pri s. Josip Lebe, trgovina in gostilna. Reka, pošta Hoče pri Mariboru. 4142-1

Posesi

NOVOIZIDANO IMŠO
donosna 10.000 din letno, priliktline, vrt, obkudni kralj izpod vrednosti v prodam din. 55.000 gotovine, 30.000 vknjiha. Informacije: »Kčrma«, Počrežje, Gosposvetska 56, pri Mariboru. 4072-3

Tristanovska nova zidana hiša
se prodaja. Gozdna 10. Maribor 4138-2

NOVA HIŠA
z dobro dobo trgovino in gostilno v Studenci se prodaja. Naslov v upravi. 4139-2

VOGALNA PARCELA
(600 m²) napredal. Vprašati Studenci, gostilna »Novi svet« 4140-2

Kupim

Kupim dobro ohranjeno SPALNICO
Naslov v upravi. 4141-3

Prodaj

MALO TRGOVINO
v centru mesta, dobro vpeljano, zaradi odhoda urodno prodaj. Ponudbe pri upravi pod »Ekstencija«. 4144-4

Vedno rabljeni OTROŠKI VOZIČKI
na prodaj. Židovska ul. 9. 4146-4

Stanovanje

Lepo sončno ENOSOBNO STANOVANJE
se odda s 15. majem. Tezno. Viktor Parmova 16. 4137-5

Soba odda

LEPA SOBA
s številnim kot. odda. Betnavska 39. 4129-7

Otroške

obleke

klobučke

svilene srajčke

polo majice

dokolenke

kratke nogavice

priporočila v veliki izbiri vedno ugodno

C. Büdefeldt

Gospodarska ulica

Oddam

OPREMLJENO SOBO

s prošim vzhodom. Kremljeva 2-a (vzhod s Trdinova ulice). 4134-7

SOBA

s posebnim vzhodom in dobro hrano se odda gospodu. Vprašati Kralja Petra trg. trafika Jeglič. 4145-7

Službo dobi

MLADO DEKLE

se sprejme v trgovino. Cvetličarna Weiler. 4126-0

DVA KLEPARSKA POMOČNIKA

ki sta zmožna, samostojno delati v vseh delih kleparstva, dobila takoj službo. Kleparstvo Romih. Smetanova 33, Maribor 4127-9

MLAJŠO POSTREŽNICO

za ves dan sprejmem. Naslov po dogovoru. Naslov v upravi. 4143-9

Zlato in srebro,

briljante, zastavljane listke išče nujno za nakup

M. Ilgerjev sin,

Maribor Gosposka ulica 15.

DVOKOLESA

NAČENJE

KOMBI

RADIO STARKEL

MARIBOR TRGOVINSKA ULICA 4

Obvestilo članom zadruge »Drava«

Opozarjamo, da je izjava pod gornjim naslovom v večeršnjem »Večerniku«

anonimna.

Zadostoval bi že ta ugotovitev, da se more prav oceniti vrednost in zanesljivost te izjave. Kdor si je svoj svoji stvari, ne objavlja anonimnih izjav.

Proti pisni izjavi je podpisano nadzorstvo naprilo tožbo.

G. dr. Jurečko je bil 8. februarja 1938, odstranjen od funkcije predsednika načelstva »Drave« z navedbo stvarnih razlogov. Ta odstranitev še velja do občnega zbora, ki bo na redni način sklepal. Ne more tedaj g. dr. Jurečko sklicovati samostojno občnih zborov »Drave«.

Toliko v vednost vsem članom zavarovalne zadruge »Drava«.

Vekoslav Spindler

predsednik nadzorstva zav. zadr. »Drava«

Krajevčičovo (iz Švizzera) NOVO-VUKOVARSKO MAZILLO

1864 - 1939

Nenadkritljivo za olepšanje, proti sončnim in jetnim pegam, zajedalcem in lišajem. Pri stalni uporabi obdrži tudi starejše dame mladostni videz in gladek ten. Edino pravilno s sliko proizvajalca. 1795

LEKARNA KRAJEVIČIČ, VUKOVAR

Nogavice, kombinirane

letne majice, sandale najugodnejše konfekciji

JAKOB LAH, GLAVNI TRG 2

Obvestilo

članom zadruge »Drava«!

Z ozirom na obvestilo članom »Drave«, podpisano od predsednika nadzorstva ter objavljeno v »Večerniku« dne 2. in 3. maja t. l., se ugotavlja sledeče: Dr. Jurečko Ivan kot soustanovitelj zavarovalne zadruge »Drava« je vpisan kot predsednik v združenem registru.

Res je, da je nadzorstvo »Drave« približno pred enim letom suspendiralo dr. Jurečka in se par drugih članov odbora brez navedbe stvarnih vzrokov in to v času, ko so tisti člani hoteli upoštevati disciplino med uslužbenci, nastopili proti izredno visokim nagradam enemu uslužbencu.

To nadzorstvo je povzročilo, da nima »Drave« prave uprave že čez eno leto, nadalje je dopustilo, da je med tem časom »Drave« proti pravilom in protizakonito nakupila nepremičnine, začela zidati nerentabilno stavbo, česar ne preneha denarja sredstva zavoda.

Nadzorstvo ni podpiralo načelstva pri njegovih stremeljenjih, ampak je prišlo v ozke stike z uradnikom, tako da je od njega sedaj odvisno.

Suspendacija je vsled formalnih vzrokov ugasnila, vsled česar je večina odbora s predsednikom upravičena sklicati občni zbor. Članstvo se vabi, da se udeleži v čim večjem številu občnega zbora v lastnem interesu.

Dr. Jurečko Ivan.

Zahvala.

Ko se je od nas za vedno poslovil gospod

Veinar Josip
sodni svetnik

izrekamo s tem zahvalo vsem, ki so blagopokojnega spemila na njegovi zadnji poti in darovali vence. Posebna zahvala go. starejšini gospodu dr. Lovrenčiču za globoko segajoče besede ob odprtem grobu, št. duhovščini, g. zdravniku dr. Pavliču, ki se je trudil, da ranjaku podaljša življenje in olajša trpljenje, kakor tudi njegovim gospodom stanovskim tovarštem, odvetnikom, sodnemu in odvetniškemu uradništvu ter nosilec vencev.

Maribor dne 10. maja 1939.

Rodbina Petek.